

ادامه از صفحه اول

احترام ایرانی به قاسم سلیمانی

در داخل کسانی هستند که با اعزام نیرو برای دفاع از دولت سوریه مخالفاند. اما ایرانی نمی‌تواند در برابر دفاع از سرزمینش و امنیتش بی‌تفاوت باشد. نمونه‌اش هشت سال دفاع مقدس بود. وقتی لشکر صدام وارد سرزمین ما شد، هیچ‌کس پشت رزمندگان دفاع مقدس را خالی نکرد. هرکس ایرانی بود، حتی اگر به جبهه نمی‌رفت اما برای رزمندگانی که از وطن دفاع می‌کردند کلاه از سر برمی‌داشت. در شرایط فعلی قیبل از اینکه دشمنان ایران و ایرانی‌ها وارد سرزمین ما شوند و ناامنی ایجاد کنند، اقدام پیش‌دستانه کرده و در هزاران کیلومتر دورتر آنان را متوقف کرده‌اند.

خالی‌کردن پشت آنها از نظر اصول ایرانی و میهن‌پرستی، در فرهنگ ما نبوده است. در ایام جنگ ایران و عراق هم برخی اختلافات در داخل کشور وجود داشت. اما همه در دفاع از رزمندگان اتفاق نظر داشتند. اکنون هم برخی دلخوری‌ها و اختلاف‌نظرهای داخلی وجود دارد. منتقدان زیادی نمی‌توانند نقدهای خود را از آزاده بگویند و پاره‌ای مشکلات دیگر هست. اما دلخوری‌های داخلی نباید باعث شود پشت کسانی را که از امنیت کل ایران پاسداری می‌کنند، خالی کنیم. به همین دلیل است که در ادبیات همه گروه‌ها که برای ایران اهمیت قائل هستند، اجماع کم‌نظیری در دفاع از سردار سلیمانی وجود دارد. برای سردار سلیمانی‌ای احترام قائل‌اند که نیروهایش هزاران کیلومتر دورتر از مرزهای رسمی ایران از مرزهایمان دفاع می‌کنند. این نگاه من نیست. نگاه اکثریت اصلاح‌طلبانی است که می‌شناسم و در سختی‌ها بار اصلاحات را بر دوش کشیده‌اند. گاهی هم گفته می‌شود که به این‌م مدافعان امنیت ایران پول داده می‌شود. حلال‌ترین پولی که می‌شود از سرمایه‌های ملی پرداخت کرد، پرداخت به کسانی است که ایران و مرزهای آن را امن نگه می‌دارند. وظیفه ایرانی است که به مدافعان ایران در هر جا که باشند، ادای احترام کند. البته غیرایرانیان و به‌خصوص عرب‌ها، حتی مردمان عرب، از این رفتار ناراحت هستند. آنها می‌گویند چرا سرزمین‌های ما مرز ایران باشد. این ناراحتی از آنها درک‌شدنی است ولی به همان میزان ایرانی‌ها حتی اگر نتوانند بگویند، باید از این نیروها دفاع کنند.

شرق؛ همواره از مدیریت اقتصاد در دوران جنگ به عنوان شاهکار یاد می‌شود. دورانی که با وجود بحرانی هشت‌ساله، حتی یک مورد مرگ‌میر ناشی از قحطی‌ها و اپیدمی‌ها گزارش نشد. دورانی که به گفته فرشاد مؤمنی، اقتصاددان، «با وجود اینکه همه‌چیز حکم می‌کرده ما بدترین دوره‌های عملکرد اقتصادی را داشته باشیم، از ۱۷ رکورد در عملکرد اقتصادی ایران در ۴۰ سال گذشته، ۱۴ رکورد در این دوره افتاده است». از سویی دیگر، با توجه به اینکه در یک اقتصاد رانتی متکی بر نفت، شرایط به گونه‌ای رقم می‌خورد که تحت دوره‌های رونق قیمت نفت و در دوران‌های افول قیمت نفت، همه مناسبات بازتولیدکننده توسعه‌نیافتگی فعال می‌شوند، یکی از مهم‌ترین تصمیمات در دوران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، شکستن این دور باطل از طریق کاهش تعدمی صدور نفت خام از روزانه چهار میلیون بشکه، به ۸۰۰ هزار بشکه در روز بود که سبب شد شوک منفی ۳۰ درصدی به تولید ناخالص داخلی ایران وارد شود که اقتصاد ایران توانست بخش اعظم این شوک منفی را درون خود جذب کند و در سال ۱۳۵۸ به منفی هشت درصد رسید، بدون اینکه کوچک‌ترین اختلالی در فرایند اداره کشور اتفاق بیفتد. در ادامه، سخنرانی مؤمنی، عضو هیات‌علمی دانشگاه علامه طباطبایی را در نخستین روز بررسی اقتصاد دفاع مقدس می‌خوانید.

جنگی بدون قحطی

موضوعی که می‌خواهم در این جلسه درباره آن صحبت کنم، الگوی توسعه همه‌جانبه در دوران دفاع مقدس است؛ واقعیت این است که تجربه دفاع مقدس برای ما از جنبه‌های گوناگون اهمیت ویژه‌ای دارد؛ بنابراین کم‌اهمیت‌دادن به کوشش‌های ژرف‌کاوانه درباره این پدیده، از شگفتی‌های نظام آموزشی، پژوهشی و تبلیغاتی ماست؛ برای مثال برای اولین‌بار در تاریخ اقتصادی ایران با یکی از طولانی‌ترین جنگ‌ها مواجه بوده‌ایم؛ اما حتی با یک مورد ثبت‌شده از مرگ‌میر ناشی از قحطی‌ها و اپیدمی‌ها روبه‌رو نیستیم. یکی دیگر از آن وجوهی که پرداختن به این دوره را واقعا پراهمیت می‌کند و من دست‌کم در دو دهه گذشته چندین‌بار آن را گوشزد کرده‌ام آن است که با وجود اینکه در آن دوره همه‌چیز حکم می‌کرده ما بدترین دوره‌های عملکرد اقتصادی را داشته باشیم، از ۱۷ رکورد در عملکرد اقتصادی ایران در ۴۰ سال گذشته، ۱۴ رکورد در این دوره اتفاق افتاده است. محور دیگری که به نظر من ضرورت مطالعه جدی این دوره را برجسته می‌کند،

مشکل تداوم‌یافته توسعه‌نیافتگی در ایران است، از این زاویه یک مسئله بسیار حیاتی این است که این مسئله را بررسی کنیم که چرا اقتصاد ایران زیر فشارهای طاقت‌فرسا، توانسته این عملکرد قابل دفاع را ارائه کند، اما در دوره‌های بعد نتوانسته این کار را انجام دهد. من معمولا از لفظ پارادوکس توسعه‌خواهی در یک اقتصاد رانتی استفاده می‌کنم؛ مضمون گوهری این مفهوم این است که توسعه‌خواهی، مستلزم سطوحی از قابلیت

دورنگری و آینده‌شناسی است،

درحالی‌که در اقتصاد سیاسی رانتی، به‌صورت نظام‌وار فرایندهای تصمیم‌گیری و تخصیص منابع به سمت افق کوتاه‌مدت کشیده می‌شود. در این زمینه یک مسئله بسیار مهم معرفتی دیگر هم وجود دارد و آن این‌ است که از جنبه روش‌شناختی گفته می‌شود ما با تقدم رتبه‌ای مسائل سطح توسعه رتبه‌ای مسائل سطح کلان و تقدم

به سطح خرد روبه‌رو هستیم؛ یعنی تا زمانی که نتوانیم در یک سطح درخور، مسائل سطح توسعه‌مان را حل کنیم، نخواهیم توانست مسائل سطح کلان و سطح خردمان را هم به شکل بایسته و پایدار حل‌وفصل کنیم. هنوز هم کسانی هستند که گمان می‌کنند در یک ساخت توسعه‌نیافته رانتی با استفاده از ابزارهای کلاسیک و صرفا اقتصادی می‌شود مسئله

اقتصاد

روایت فرشاد مؤمنی از اقتصاد در ۸سال دفاع مقدس

کاهش ضریب جینی در دولت قبل یک بحران بود

عکس: زمان عصیان، آنا

اقتصادی را حل‌وفصل کرد، درحالی‌که وقتی ششما آثار برجسته‌ترین و ممتازترین نظریه‌پردازان توسعه معاصر را ملاحظه می‌کنید، اینها با یک اسلوب روش‌شناختی بسیار درخوراعتنا نشان می‌دهند در یک ساخت توسعه‌نیافته تا زمانی که کانون‌های تعریف قاعده بازی اقتصادی در معرض اصلاح جدی قرار نگیرند، حل‌وفصل پایدار مسئله اقتصادی غیرممکن خواهد بود.

جذب شوک منفی، ۳۰ درصدی تولید ناخالص داخلی

به‌طور طبیعی در همه‌جای دنیا، در دوران جنگ مسئله اصلی، مسئله بقاست و مسائل مربوط به توسعه در واقع جنبه حاشیه‌ای پیدا می‌کنند؛ اما هم‌زمان‌شدن تقریبی جنگ تحمیلی با دوران پیروزی انقلاب اسلامی، پتانسیلی برای جامعه‌ما ایجاد کرد. در اقتصادهای رانتی یکی از مهم‌ترین دوره‌های باطل تداوم‌بخش توسعه‌نیافتگی، اتکا به رانت نفتی است. وقتی یک کشور به چنین رانتی اعتماد پیدا

کرد، شرایط به‌گونه‌ای رقم می‌خورد که در دوره‌های رونق قیمت نفت به دلایلی و در دوره‌های افول قیمت نفت به دلایلی دیگر، همه مناسبات بازتولیدکننده توسعه‌نیافتگی فعال می‌شوند؛ بنابراین یکی از کارهایی که جز در چنین شرایطی امکان ندارد که مسئولان یک کشور جرئت تصمیم‌گیری درباره‌اش داشته باشند، در دوره‌ای بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران اتفاق افتاده و آن این است که برای اینکه این دور باطل شکسته نشود، یک تصمیم راهبردی گرفته شده و براساس آن صدور نفت خام از روزانه چهارمیلیون بشکه، به ۸۰۰هزار بشکه در روز تقلیل پیدا کرده است. ما در سازمان برنامه و بودجه مطالعه‌هایی داریم که نشان می‌دهد این تصمیم یک شوک منفی ۳۰درصدی به‌تولید ناخالص داخلی ایران وارد کرده؛ اما شما در هیچ‌ک از سال‌های پس از پیروزی انقلاب ایران نمی‌بینید تولید ناخالص داخلی ایران چنین سقوطی را به نمایش گذاشته باشد و این در واقع بازتاب این است که اراده، اندیشه، صداقت و مدیریتی که در دوره دفاع به کار گرفته شد و انرژی مردمی خارق‌العاده‌ای که آزاد شد، توانسته بخش اعظم این شوک منفی را درون اقتصاد جذب کند و در سال ۱۳۵۸ رشد منفی تولید ناخالص داخلی در ایران حدود هشت‌درصد بوده است. وقتی به‌لحاظ تحلیلی ریشه‌های این مسئله را نگاه می‌کنید، می‌بینید این رشد منفی مایه افتخار است؛ یعنی ما توانستیم یک شوک منفی ۳۰درصدی را در این تراز جذب کنیم، بدون اینکه کوچک‌ترین اختلالی در فرایند اداره کشور به وجود بیاید. اگر محدودیت‌هایی را که نظام جدید داشته، لحاظ کنید شگفت‌انگیزی آن کارنامه خیلی جدی‌تر به چشم می‌آید؛ برای نمونه فرض کنید انقلاب ایران اواخر سال ۵۷ پیروز شده، اواسط سال ۵۹ جنگ شروع شده، این شرایطی است که نظم کهن فروپاشیده و هنوز زمان کافی برای جایگزینی ارکان نظم جدید وجود نداشته است.

قراردادهای دائم کار در دوران جنگ

از سویی در ادبیاتی که سازمان بین‌المللی کار ایجاد کرده، یکی از بزرگ‌ترین تهدیدها برای توسعه در مقیاس جهانی، مسئله ناامنی یا احساس ناامنی از نظر موقعیت شغلی است؛ این ماجرا زمانی معنی‌دارتر می‌شود که یادآوری کنم در کل دوره جنگ بالغ بر ۸۵درصد قراردادهای کاری، قراردادهای دائمی بوده که امنیت‌بخش‌ترین نوع قرارداد برای نیروی کار است، طنز تلخ ماجرا این است که در دوره تعدیل ساختاری که بار جایی رسیده که امروز براساس برخی گزارش‌ها بیش از ۸۵ درصد قراردادهای کار، قراردادهای موقت هستند. از منظر توسعه اقتصادی-اجتماعی در دوره جنگ راهبرد ما با الهام از قانون اساسی این بود که هر ایرانی باید بتواند با تکیه بر دستمزد یک شیفت کار شرافتمندانه یک زندگی را اداره کند.

هزینه صفربرای ۵۴درصد از نقدینگی در دوران جنگ

یکی دیگر از کانون‌های اصلی بازتولیدکننده بحران در شرایط کنونی این است که وزن فعالیت‌های غیرمولد اعم از واردات کالاهای غیرضروری، دلالی‌های غیرعادی، رشوه و... به طرز غیرمتعارفی بالا رفته است؛ ولی وقتی از این‌ زاویه آن دوره را نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که با یک بردارش کوچک روی داده‌های موجود در سبایت بانک مرکزی، در کل دوران دفاع مقدس ۵۴ درصد هزینه از کل نقدینگی کشور برای اقتصاد ملی صرف بوده که اصلا چنین چیزی برای مدیریت پولی فعلی کشور متصور نیست. در ادبیات توسعه گفته می‌شود که نرخ بهره واقعا موجود که میانگین وزنی نرخ بهره در بازار رسمی پول و بازار غیررسمی پول است، به‌مثابه یک گواه برای

امنیت حقوق مالکیت در نظر گرفته می‌شود؛ یعنی هرقدر نرخ بهره کمتر باشد، به معنی وجود امنیت بیشتر برای حقوق مالکیت است و برعکس. در کل دوره پس از جنگ میانگین نرخ بهره همواره بیش از سه برابر دوره جنگ بوده است. این به این معناست که سیاست‌های شوک‌درمانی و بازارگرایی افراطی فقط این نیست که مردم ما را دچار فقر گسترده کرده و جایگاه ما را در میان کشورها تنزل داده است؛ بلکه زمینه تولید را در کشور دچار اختلال‌های گسترده کرده و ما به این مسئله از زوایای مختلف می‌توانیم توجه کنیم. در ادبیات موضوع می‌گویند اگر می‌خواهید تولید رشد کند، باید ابتدا هزینه فرصت مفت‌خوارگی را بالا ببرید و این کار در عالی‌ترین و بی‌سابقه‌ترین شکل در تاریخ صدساله اقتصادی ایران در دوره دفاع مقدس اتفاق افتاده است و رمز اصلی موفقیت‌ها در آن دوران همین است.

کاهش انگیزه‌های مفت‌خوارگی در دفاع مقدس

در دفتر پژوهش‌های اقتصادی و توسعه اتاق بازرگانی مشهد بر گزارشی که بانک جهانی در سال ۲۰۱۵ منتشر کرده، مطالعه‌ای صورت گرفته است که طبق آن، میزان اتکا به رانت منابع طبیعی نسبت به جی‌دی‌پی برای کل کشورهای جهان دوره زمانی ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۳ اندازه‌گیری شده است. میانگین میزان اتکا به رانت منابع طبیعی در دوره سال‌های ۱۲۵۳ تا ۱۳۵۷ یا دوره جنگ و با دوره شوک آزاد نفتی یعنی ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ مقایسه کردم. براساس استاندارد که بانک جهانی انتشار داده است، میانگین اتکا به رانت منابع طبیعی در دوره اول ۳۴.۲۲ درصد بوده و این نسبت در سال‌های جنگ به ۱۴.۴۴ درصد کاهش یافته و در دوره سوم به ۴.۳۳ درصد رسیده است. این برجسته‌ترین نماد کاهش انگیزه‌های مفت‌خوارگی در ایران در چهل‌ساله اخیر است که یکی از شاه‌بیت‌های کارنامه دولت در دوران دفاع مقدس محسوب می‌شود. در سال ۲۰۰۷ یک کتاب منتشر شده که مجموعه چندین مقاله از برجسته‌ترین اقتصاددانان توسعه ربع اول قرن بیست‌ویکم است و ویراستارش هم جوزف استیگلیتز بوده و جای درخبر فراوان دارد که هنوز به فارسی ترجمه نشده است. بحث‌هایی که هم‌اکنون ارائه می‌کنم، از مقاله «تری کارل» در آن کتاب است. او از مفهوم رانت به‌مثابه مکان برچاذبه استفاده می‌کند و می‌گوید دل‌کندن از رانت خیلی سخت است و سطح بسیار بالایی از بلوغ فکری را می‌خواهد که بتواند هزینه فرصت مفت‌خوارگی را بالا ببرد. کارل در این مقاله برهه اقتصادهای نفتی مکان برچاذبه را معادل مفهوم تری نفتی قرار می‌دهد و می‌گوید اگر این تله کنترل نشود، سیستم در همه عرصه‌های حیات جمعی دچار ناپایداری خواهد شد و می‌گویند کارکرد کلیدی دولت رانتی این است که از یک طرف دولت را به یک مکان برچاذبه یعنی کانون توزیع رانت تبدیل می‌کند و از طرف دیگر این شرایط زمینه‌ای را فراهم می‌کند تا گروه‌های رانت‌جو برای تصرف دولت، سرمایه‌گذاری کنند. کارل در این کتاب می‌گوید وقتی دولت تبدیل به مکان برچاذبه امکانات توزیع رانت می‌شود، ترمز قدرتمند کمیابی از کار می‌افتد؛ و بنابراین دور باطل نفتی‌شدن استقرار و استمرار پیدا می‌کند و ریشه‌های توسعه‌نیافتگی را بازتولید می‌کند. او همان‌جا بیان می‌کند که این از کارکرد افتادن ترمز قدرتمند کمیابی پروژه‌های جاه‌طلبانه، ازمنذات‌اختسن کار و تلاش، تشویق‌های غیرعادی به فعالیت‌های غیرمولد و اعمال کمترین حساسیت نسبت به گسترش و تعمیق فساد است! این همان چیزی است که در سطح نظری به آن، سطره‌یافتن سازمان‌های مافیایی نسبت به سازمان‌های تولیدی می‌گویند. سپس کانال‌هایی که این مناسبات را بازتولید می‌کند، نام می‌برد. یکی بحران مشارکت، دومی بحران شفافیت و سومی بحران نظارت و پاسخ‌گویی است و از طریق این بیان می‌کند که این بحران‌ها انگیزه‌های دانایی، کارایی و بهره‌وری را به حداقل می‌رسانند؛ بنابراین ۱۲ پیامد را ذکر می‌کند: هنگامی‌که این مناسبات حاکم شود، رشد اقتصادی بسیار اندک با منفی خواهد شد. برای شکل‌گیری پیچیدگی اقتصادی و ایجاد قابلیت برای تولید کالاهای متنوع، اختلال ایجاد خواهد شد. شاخص‌های رفاه اجتماعی تضعیف می‌شوند و سطوح بالای فقر، نابرابری و بی‌کاری اتفاق می‌افتد، فساد گسترش و تعمیق پیدا می‌کند، حکمرانی و حاکمیت قانون ضعیف می‌شود و تهدید خودکامگی تبدیل به تهدید اصلی در نظام حیات جمعی می‌شود، فرهنگ رانت‌جویی مسلط می‌شود، محیط زیست دستخوش بحران می‌شود، تعرض به حقوق بشر تسهیل می‌شود و بالا‌بره ریسک بی‌ثباتی و ناامنی در کادر خطر-درگیری‌های داخلی و خارجی هم افزایش پیدا می‌کند.

سرمایه‌گذاری‌های دولتی دربخش‌های مولد

وقتی می‌گویم در دوره جنگ شرایط به‌گونه‌ای برای بازیگران اقتصادی احساس امنیت ایجاد کرده که در این مطالعه، وضعیت تشکیل سرمایه ثابت ناخالصی در دوره جنگ تحمیلی با دوره ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ مقایسه شده است. خود این مطالعه بهترین گواه است مبنی بر اینکه نهادگرایان راجع به امنیت حقوق مالکیت و رابطه آن با نرخ بهره مؤثر چه چیزی می‌گویند. براساس محاسبات دفتر پژوهش‌های اقتصادی و توسعه اتاق مشهد در دوران دفاع مقدس دولت دائم از سرمایه‌گذاری‌های دولتی در زمینه ماشین‌آلات و ساختمان کاسته و این بخش خصوصی مولد است که رشدی خارق‌العاده دراین‌زمینه به نمایش گذاشته است. به قیمت‌های ثابت ۱۳۸۳ به‌طور متوسط در سال‌های جنگ تشکیل سرمایه ثابت ناخالصی به وسیله بخش خصوصی مولد سالانه ۳.۸۸ درصد مثبت بوده. همین شاخص در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ به‌طور متوسط سالانه رشد منفی ۸.۲ درصد داشته است!

ادامه در صفحه ۵

بورس

تصمیماتی

برای تزریق منابع به بازار

● در پایان معاملات هفته منتهی به ۲۴ شهریور ۹۵، شاخص کل با ۲۸۷ واحد و ۴درصد کاهش روبه‌رو شد و به رقم ۷۶هزارو ۴۵۵ واحد رسید. ارزش معاملات نیز در مجموع معادل چهارهزارو ۳۲۸ میلیارد ریال بوده است که بازار حجم بسیار پایینی را تجربه کرده و در برخی روزها ارزش معاملات خرد به زیر صد میلیارد هم رسید. بیشترین حجم معاملات در بازار شامل گروه‌های خودرو و قطعات و ۱۵ درصد ارزش کل معاملات، گروه فلزات اساسی و کانه‌های فلزی هرکدام با هشت درصد و گروه فراورده‌های نفتی با هفت درصد بوده است. بیشترین رشد قیمتی نیز در گروه قند و شکر با حدود ۱۰ درصد، پیمانکاری صنعتی حدود شش درصد و ساخت‌وسازها با حدود پنج درصد بوده است. از جمله اتفاقات تأثیرگذار هفته گذشته، اصلاح حندصاب سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری بود. با این اصلاح از این پس در زمان راه‌اندازی، صندوق‌های «تتها در اوراق بهادار با درآمد ثابت» و «در اوراق بهادار با درآمد ثابت» مجاز به سرمایه‌گذاری حداکثر ۶۰ درصد را دارایی‌های خود در گواهی سپرده بانکی و سپرده‌های بانکی هستند. همچنین صندوق‌های «در اوراق بهادار با درآمد ثابت» مجاز به سرمایه‌گذاری در سهام و حق تقدم پذیرفته‌شده در بورس تهران یا بازار اول و دوم فرابورس ایران، گواهی سپرده کالایی پذیرفته‌شده در بورس تا حداکثر ۱۰ درصد از ارزش کل دارایی‌های صندوق هستند. یش‌بینی می‌شود این اقدام به‌نفع بازار سرمایه باشد و منابع بیشتری را برای تزریق به بازار سهام آزاد کند. همان‌طور که در هفته‌های پیشین نیز اشاره شد، کم‌حجم‌بودن معاملات در نتیجه نبود تقاضا و نقدینگی در بازار و نیز نبود اخبار مثبت از عملکرد صنایع اصلی بازار موجب به‌وجودآمدن وضعیت فعلی بازار شده است. دراین‌میان در هفته‌های اخیر برخی اخبار مبنی‌بر وجود فشار برخی کارگزاران برای تسویه اعتبارات مشتریان خود نیز مزید بر علت شده است. از جوشانی هفته گذشته خبری مبنی‌بر وجود نرخ سود بین‌بانکی ۲۲ درصدی بود که بانک مرکزی اعلام کرد نرخ خود در بازار بین‌بانکی نشان می‌دهد که دامنه نرخ سود معاملات بازار از ۲۴ الی ۳۰ درصد در پنج‌ماه اول سال ۱۳۹۴ الی ۱۷ الی ۲۲ درصد در شهریورماه رسیده است. امید است اقدامات صورت‌گرفته در جهت حمایت از بازار سبب بهبود شرایط بازار شود.

عنوان شاخص	۱۷ شهریور	۲۴ شهریور	تغییر
کل	۷۶۷۴۲.۲	۷۶۴۵۵.۴	-۲۸۶.۸
شاخص قیمت	۷۷۳۳۷.۶	۷۷۳۳۱.۲	-۱۰۶.۴
شاخص کل (محرک)	۱۴۳۸۷.۷	۱۴۴۵۱.۶	۶۶.۹
شاخص قیمت (محرک)	۱۱۵۰۶.۴	۱۱۵۵۹.۲	۵۲.۸
آرژاد شناور	۸۵۳۹۴.۳	۸۴۹۱۳.۵	-۴۸۰.۸
۵۰شرکت بزرگ	۳۰۵۴۸.۴	۳۱۱۰.۶	۶۱.۸

ارز و طلا

فرصت طلایی «طلا»

● شرق؛ روز جمعه طلا در مسیر ریزش قیمت قرار گرفت و تا نزدیکی هزارو ۳۰۸ دلار هم پایین آمد. اتفاقی که تحلیلگران اقتصادی از آن با عنوان بهترین فرصت برای خرید و سرمایه‌گذاری در بازار طلا یاد می‌کنند؛ یعنی زمانی که قیمت جهانی این فلز زره به کمتر از هزارو ۳۱۰ تا هزارو۳۰۵ دلار کاهش یابد. به گزارش طلا به نقل از بیزنس‌لاین، قیمت جهانی طلا در آغاز مبادلات دیروز، جمعه، بار دیگر تحت تأثیر افزایش ارزش دلار آمریکا با کاهش روبه‌رو شد. براساس این گزارش، تحلیلگران اقتصادی بر این باورند با شکسته‌شدن سطح حمایتی هزارو۳۲۵دلاری این احتمال وجود دارد که قیمت طلا به‌زودی تا هزارو ۳۱۰ دلار در هر اونس کاهش یابد که دیروز این پیش‌بینی به حقیقت پیوست. روز پنجشنبه بازار طلا با اندکی افزایش و در برخی سکه‌ها با کاهش قیمت مواجه شد. با‌بازار ارز نیز همچنان بی‌حرکت است و مانند گذشته بدون نوسان به کار روزانه خود پایان می‌دهد.

ارز	قیمت (دلار)	تغییر
دلار آمریکا	۳۵۵۳	-
یورو	۴۰۱۱	+۱
پوند	۴۷۴۰	+۲
درهم	۹۷۳	-
طلا و سکه	قیمت	تغییر
طرح قدیم	۱,۱۱۶,۰۰۰	+۲۰۰۰
طرح جدید	۱,۱۱۸,۰۰۰	+۲۵۰۰
نیم	۵۶۹,۰۰۰	+۱۰۰۰
ربع	۲۹۸,۰۰۰	-
گرمی	۱۸۷,۰۰۰	-
گرم ۱۸ عیار	۱۱۴,۲۰۰	+۲۰۰
اونس (دلار)	۱۳۰۸.۹	-۱۳.۳

مرکز ارتباط با مشتریان

۸۶۵۸ (داخلی ۸۰۰)